“De Warmbeek” Vallei

Wandeling 19-9-2026

De Warmbeek
foto: Marlie

Prachtvlamhoed paddenstoel
Niet eetbaar foto Marlie

Om 9.00u vertrokken met 7 enthousiaste wandelaars vanaf de parkeerplaats Domein de Bever.
De wandeling is uitgezet door Martien in natuurgebied “De Warmbeek Vallei” een uniek wandel gebied dat ligt tussen Hamont/Achel en De Achelse Kluis. Door dit gebied stroomt een prachtig kronkelt riviertje: “De Warmbeek” die ontspringt in de gemeente Peer en mondt uit in de Tongelreep.
In de Warmbeek Vallei wisselen stukken bos zich af met landbouwgrond en weide maar ook gewassen zoals de zonnebloem, hennep planten (man) en andere zaad houdende gewassen staan hier en dus een geschikte biotoop voor de diverse soorten vogels.

September is niet bij uitstek de maand dat de vogels nog volop actief zijn, het broed seizoen is voorbij, de rui is geweest en bijna alle vogels zijn zich aan het verzamelen en klaar voor vertrek naar het warmere zuiden.
Weinig vogels gespot op deze wandeling, enkele watervogels op het ven bij de Bever en een 5-tal buizerds hoog in de lucht, rond cirkelend en dus duidelijk op de trek.
Het is prachtig mooi weer op deze zaterdagmorgen en we hebben deze wandeling samen afgesloten met een kopje koffie bij de Bever.

De vraag van Martien volgt om de familie “Lijster” te omschrijven met zijn specifieke kenmerken.

De lijsterachtigen

Onder de lijsterachtigen vallen enkele specifieke vogels zoals:
De zanglijster, de grote lijster, de beflijster, de merel de koperwiek en de kramsvogel. Zoals je weet hebben alle vogels een Latijnse naam en bij de lijsters beginnen deze met “Turdus“

De merel kennen we het beste want zij zijn de boodschappers van de lente. Vaste stekkie boven op de schoorsteen of boven in het topje van de boom. Het mannetje gitzwart van kleur met een prachtige gele snavel en een kraakheldere melodieuze zang om zijn territorium af te bakenen maar ook om het vrouwtje te lokken waar hij de rest van zijn leven trouw aan blijft. Van oorsprong is de merel een schuwe bosvogel maar nu zijn ze de vaste bewoners van onze tuinen en parken waar de regenwormen en slakken hun favoriete maaltijd zijn.
Merels hebben gemiddeld 2 á 3 broedsels per jaar en hun nest goed verstopt in een dichte haag veilig voor de predatoren zoals de eksters, kraai en ook onze lieve poes. Maar de merel zal met zijn duidelijke heldere alarm roep snel laten weten aan de omgeving dat er ongewenst bezoek aanwezig is.

Merel - Turdus Merula

Zanglijster - Turdus Philomilos

Vele van ons zullen de zanglijster samen met de nachtegaal onze favoriete zangers noemen. Al heel vroeg in het voorjaar te horen en duidelijk herkenbaar. Als je goed oplet hoor je dat de zanglijster zijn wisselende melodietjes vaak 3 tot 4 maal herhaalt. De zanglijster is herkenbaar aan zijn pijlachtige stippels op de borst en buik in tegenstelling tot de grote lijster met zijn ronde vlekken. Foerageren voornamelijk op de grond op zoek naar pissebedden, wormen. In de winter zijn het liefhebbers van bessen en van de appels en het liefst op de grond want je ziet ze niet gauw op de voederplank. Het zijn ook liefhebbers van slakken, met een slaande beweging breken ze het slakkenhuisje open. Meestal op een en dezelfde plaats in het park of bos en deze plaats noemen we dan ook een “smidse” en de oplettende wandelaar heeft deze beslist wel eens gezien. Stevige komvormige nest gebouwd slecht zichtbaar in een dichte haag. 2 á 3 broedsel per jaar met 3 á 5 blauwe eieren.

De grote lijster is iets groter en forser gebouwd als de zanglijster. Het is een schuwe bosvogel en herkenbaar aan zijn donker zwarte stippen op borst en buik en al vliegend herkenbaar aan zijn witte ondervleugel. Zijn leefgebied zijn de randen van naaldbossen dicht bij wat open gebied. Foerageren op de grond op zoek naar regenwormen en andere insecten en wat daarbij opvalt is dat ze kaarsrecht en heel schuw om zich heen kijkend foerageren. In de winter eten ze vooral bessen en zijn favoriete bessen zijn de bessen van de maretakken. Zijn Latijnse naam is ook afgeleid van het woord maretak. Zijn zang is eigenlijk een mix van de zanglijster en de merel maar duidelijk geen herhalingen in de melodie zoals die van de zanglijster. Een stevig nest wordt gemaakt in de vork van een boom vaak dicht tegen de stam. 1 á 2 legsel per jaar met 3 á 5 room kleurige eieren en een 2 de legsel is echt wel nodig omdat de nesten gevoelig zijn voor predatie van de ekster en de kraai.

Grote lijster - Turdus Viscivorus

De Beflijster - Turdus Torquadus

Het is een zeldzaamheid om deze vogel te spotten. Het is geen broedvogel in Nederland maar in het hoge Noorden van Scandinavië en Schotland voornamelijk de bergachtige streken. Ze worden hier vaak gezien als doortrekker in de maanden april/mei en in september/ november. Deze van nature schuwe vogel leeft solitair maar tijdens de trek sluiten ze zich aan in grotere groepen lijsterachtigen die ook op de trek zijn. Hij lijkt sterk op een merel maar heeft een mooie witte borstband die we “bef” noemen en die echt meteen opvalt. Voedsel bestaat uit wormen en insecten en in de winter vooral zijn diverse soorten bessen hun voedselbronnen zoals bij veel lijsterachtigen. Kan zijn kenmerkende zang hier omschrijven maar het is echt een zeldzaamheid als je de beflijster hoort fluiten.

De kramsvogel is een stevig gebouwde vogel en een van de grootste kenmerken zijn toch zijn vele kleuren. Zijn grijze kop valt op een goudbruine borst met pijlpuntige zwarte vlekken en lange zwarte staart. Als broedvogel een zeldzaamheid in Nederland maar als doortrek land naar het Zuiden worden er soms dagelijks wel tienduizenden vogels waargenomen. Gedeelte hiervan overwinteren in groepen in Nederland en trekken dan steeds naar andere locaties om te foerageren. Tijdens een herfst of winterwandeling zul je ze heel zeker spotten in grote groepen samen met andere lijsterachtigen maar meestal zijn dat de koperwieken. De kramsvogel heeft een heel kenmerkend kort en hard contact geluid dat omschreven wordt als: tjak-tjak-tjak en op deze manier houden ze onderling de groep bij elkaar.

De Kramsvogel - Turdus Pilaris

De Koperwiek - Turdus Iliacus

De koperwiek is de kleinste lijsterachtige soort in Europa en heeft veel van de uiterlijke kenmerken van de zanglijster maar duidelijk herkenbaar zijn de koperkleurige vlekken aan de flanken van deze vogel waar ze ook hun naam “koperwiek” aan te danken hebben. Het zijn solitaire broedvogels maar de koperwieken hebben uitgevonden om in de buurt van de kramsvogels, wat koloniebroeders zijn, hun nesten te bouwen. Het grootste voordeel hiervan is dat koloniebroeders al in een vroeg stadium samen waarschuwen voor predatoren en daar profiteert de koperwiek dan ook van dus echt een slimmigheidje van deze vogel. Als je je echt verdiept in het gedrag van de vogels zul je al heel gauw merken dat “domme” vogels niet bestaan want alles wat ze doen heeft een doel.

Harrie Hegge

ivn natuur educatie Cranendonck